

**Отзыв на диссертацию Кульбекова Адлета Маулетовича
на тему: «Формирование готовности учителей химии к обучению детей с особыми
образовательными потребностями», представленную на соискание степени доктора
философии (PhD) по направлению подготовки 8D01540 – «Химия»**

Рассматриваемая в диссертации проблема является одной из наиболее острых для современного профессионального образования, которые переживают в настоящее время период изменений. Диссертант предлагает к защите результаты исследования по формированию готовности учителей химии к обучению детей с особыми образовательными потребностями.

Актуальность исследования обусловлена требованиями Государственного стандарта высшего профессионального образования, согласно которым в подготовке будущих специалистов важно уделять внимание освоению профессионально-значимых качеств, необходимых для реализации будущей профессиональной деятельности. Для осуществления инклюзивного образования требуются профессиональные кадры, готовые к обучению детей с особыми образовательными потребностями. В этом отношении возрастает актуальность формирования готовности учителей химии к обучению детей с особыми образовательными потребностями как профессионально-значимого качества будущего учителя. В диссертации представлены научно обоснованные и проверенные опытным путем доказательства важности формирования искомого качества.

А.М. Кульбеков предлагает свое решение проблемы, которое заключается в методологическом обосновании и апробации модели формирования готовности учителей химии к обучению детей с особыми образовательными потребностями.

Для решения проблемы диссертантом выполнено следующее:

1. Обоснована актуальность и раскрыты концептуальные подходы в психолого-педагогической науке к формированию готовности учителей химии к обучению детей с особыми образовательными потребностями;

2. Проведено исследование современного состояния проблемы инклюзивного образования в Казахстане по формированию готовности будущих учителей химии к работе с детьми с особыми образовательными потребностями;

3. Раскрыта сущность понятия «готовность» как результат обучения и разработана модель формирования готовности будущих учителей химии к обучению детей с особыми образовательными потребностями;

4. Апробирована и определена эффективность модели формирования готовности будущих учителей химии к обучению детей с особыми образовательными потребностями при ее реализации в учебно-воспитательном процессе;

5. Разработана, апробирована опытно-экспериментальным путем и внедрена в учебный процесс Павлодарского государственного педагогического университета модель формирования готовности будущих учителей химии к обучению детей с особыми образовательными потребностями, определено ее место в целостном учебном процессе;

6. Разработан, апробирован и внедрен в средних общеобразовательных школах дидактический комплект методических материалов (система элективных курсов, творческие задачи, ученические исследования, изобретательские задачи по химии) для детей с особыми образовательными потребностями на уроках химии.

Структура диссертации соответствует логике исследования. Выдержан научный стиль диссертационного исследования, логично изложен текст.

Автором доказательно и аргументированно обоснованы актуальность проблемы исследования, логически и последовательно представлен категориально-понятийный аппарат.

Теоретическая значимость результатов исследования определяется тем, что на основании положений методологических и концептуальных подходов автором раскрыта сущность основных понятий диссертации. В диссертации автором рассматривается готовность как профессионально-значимое качество учителя. Опираясь на сущность данного понятия, автор характеризует критерии, показатели и уровни сформированности учителей химии к обучению детей с особыми образовательными потребностями.

Степень обоснованности положений, выносимых на защиту, не вызывает сомнений в силу их глубокой теоретико-методологической и опытно-экспериментальной проработанности.

Грамотно структурированной и содержательной является эмпирическая база исследования: программа опытно-экспериментальной работы соответствует задачам исследования. Эмпирические данные свидетельствуют о том, что изложенные научные факты вытекают из системы фактов, аргументов, подтверждаются результатами опытно-экспериментальной работы. Материалы, представленные в работе, позволяют судить о высокой практической значимости исследования.

Диссертационное исследование является самостоятельным, оригинальным, имеет значение для развития системы профессионального образования.

Исходя из вышеизложенного, диссертация Кульбекова Адлета Мауленовича на тему: «Формирование готовности учителей химии к обучению детей с особыми образовательными потребностями» представляет собой самостоятельное и законченное исследование, имеющее новизну, высокую теоретическую и практическую значимость, отвечает требованиям, предъявляемым к диссертационным работам, в связи с чем рекомендую данную диссертацию к публичной защите на соискание степени доктора философии (PhD) по направлению подготовки 8D01540 – «Химия»

Кандидат педагогических наук РК,
доктор педагогических наук РФ,
профессор

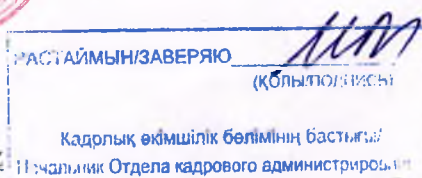
Аубакирова Р.Ж.

Профессор Гуманитарной школы
Narxoz university

г. Алматы, ул. Жандосова, 55

Тел.: +7 (777) 764-10-68,

электронная почта: rakhila.aubakirova@narxoz.kz

**8D01540 - «Химия» даярлау бағыты бойынша философия докторы (PhD)
дәрежесін алуға ұсынылған «Химия пәні мұғалімдерінің ерекше білім
беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға дайындығын
қалыптастыру» тақырыбындағы
Адлет Маулетович Кульбековтың диссертациясына
ШІКІР**

Диссертацияда қарастырылып отырған мәселе қазіргі уақытта өзгерістер кезеңін бастан кешіп отырған заманауи кәсіптік білім беру үшін аса өткір мәселелердің бірі болып табылады. Диссертант химия пәні мұғалімдерінің ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға дайындығын қалыптастыру бойынша зерттеу нәтижелерін қорғауға ұсынады.

Зерттеудің өзектілігі Жоғары кәсіптік білім берудің мемлекеттік стандартының талаптарына негізделген, оған сәйкес болашақ мамандарды даярлауда болашақ кәсіптік қызметті іске асыру үшін қажетті кәсіби-маңызды қасиеттерді игеруге назар аудару қажет. Инклюзивті білім беруді жүзеге асыру үшін ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға дайын кәсіби кадрлар талап етіледі. Осыған байланысты химия пәні мұғалімдерінің болашақ мұғалімнің кәсіби-маңызды сапасы ретінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға дайындығын қалыптастырудың өзектілігі артып келеді. Диссертацияда ізделіп отырған сапаны қалыптастырудың маңыздылығына ғылыми негізделген және тәжірибелік жолмен тексерілген дәлелдемелер ұсынылған.

А.М. Кульбеков ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға химия пәні мұғалімдерінің дайындығын қалыптастыру моделін әдіснамалық негіздеу және апробациялау болып табылатын мәселені шешуді ұсынады.

Мәселені шешу үшін диссертант келесі жұмыстарды орындады:

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға химия пәні мұғалімдерінің дайындықтарын қалыптастыру мәселесіне психология-педагогика ғылымында берілген тұжырымдамалық көзқарастар негізделін, оның өзектілігі дәлелденді.

2. Болашақ химия пәні мұғалімдерінің ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеуге дайындығын қалыптастыру бойынша Қазақстандағы инклюзивті білім беру мәселесінің қазіргі жай-күйіне зерттеу жүргізілді;

3. Оқыту нәтижесі ретінде «дайындық» ұғымының мәні ашылған және болашақ химия пәні мұғалімдерінің ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға дайындығын қалыптастыру моделі әзірленген;

4. Болашақ химия пәні мұғалімдерінің оқу-тәрбие процесінде оны іске асыру кезінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға дайындығын қалыптастыру моделінің тиімділігі сынақтан өткізілді және айқындалды;

5. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға болашақ химия пәні мұғалімдерінің дайындық деңгейін қалыптастыру моделі әзірленіп, тәжірибелік-эксперименттік жолмен сынақтан өткізілді және Павлодар мемлекеттік педагогикалық университетінің оқу үдерісіне енгізілді, сонымен қатар оның тұтас оқу үдерісіндегі орны айқындалды.

6. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға арналған химия сабақтарында әдістемелік материалдардың дидактикалық жинағы (элективті курстар жүйесі, шығармашылық тапсырмалар, оқушылар зерттеулері, химия пәні бойынша өнертапқыштық тапсырмалар) әзірленіп, сынақтан өткізіліп, жалпы орта білім беретін мектептерде оқу үдерісіне енгізілді.

Диссертацияның құрылымы зерттеу логикасына сәйкес келеді. Диссертациялық зерттеудің ғылыми стилі сақталған, мәтін мазмұнды және қисынды түрде баяндалған.

Автор зерттеу мәселесінің өзектілігін дәлелді және негізді түрде көрсетін, категориялық-түсініктемелік аппаратты логикалық және дәйекті түрде ұсынған.

Зерттеу нәтижелерінің теориялық маңыздылығы автордың әдіснамалық және тұжырымдамалық тәсілдер негізінде диссертацияның негізгі ұғымдарының мәнін ашуымен анықталады. Диссертациялық жұмыста автор даярлықты мұғалімнің кәсіби-маңызды сапасы ретінде қарастырады. Осы ұғымның мәніне сүйене отырып, автор химия пәні мұғалімдерінің ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға қалыптасу критерийлерін, көрсеткіштері мен деңгейлерін сипаттайды.

Қорғауға шығарылатын қағидалардың негізділік дәрежесі олардың терең теориялық-әдіснамалық және тәжірибелік-эксперименттік пысықталуына күмән тудырмайды.

Зерттеудің эмпирикалық базасы сауатты құрылымдалған және мазмұнды болып табылады: тәжірибелік-эксперименттік жұмыс бағдарламасы зерттеу міндеттеріне сәйкес келеді. Эмпирикалық деректер баяндалған ғылыми фактілердің жүйелі түрде алынған дәлелдер мен фактілер жүйесінен туындайтынын куәландырады, сондай-ақ тәжірибелік-эксперименттік жұмыс нәтижелерімен расталатынын корсетеді. Жұмыста ұсынылған материалдар зерттеудің жоғары практикалық маңыздылығын бағалауға мүмкіндік береді.

Диссертациялық зерттеу дербес, өзіндік сипатқа ие және кәсіби білім беру жүйесінің дамуы үшін маңызы бар.

Жоғарыда баяндалғандарды негізге ала отырып, Адлет Мауленович Кульбековтың «Химия пәні мұғалімдерінің ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқытуға дайындығын қалыптастыру» тақырыбындағы диссертациясы дербес әрі аяқталған және жаңашылдығы, жоғары теориялық әрі практикалық маңызы бар, диссертациялық жұмыстарға қойылатын талаптарға жауап беретін зерттеу болып табылады, осыған байланысты осы диссертацияны 8D01540 - «Химия» даярлау бағыты бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін көпшілік алдында қорғауға ұсынамын.

ҚР педагогика ғылымдарының кандидаты,
РФ педагогика ғылымдарының докторы,
профессор

/қолы/

Р.Ж. Аубакирова

М.О.

Гуманитарлық мектептің профессоры

Алматы қаласы, Жандосов көшесі, 55

Тел.: +7 (777) 764-10-68

Электрондық пошта: rakhila.aubakirova@narxoz.kz

Мөрдің аудармасы:

Қазақстан Республикасы Алматы қаласы « Нархоз Университі»

Коммерциялық емес акционерлік қоғамы БСН: 010740002528

Кадрлық әкімшілік бөлімі

Мөртабан аудармасы:

РАСТАЙМЫН _____

(қолы)

Кадрлық әкімшілік бөлімінің бастығы

Алматы қаласы. Жиырма төртінші желтоқсан екі мың жиырма бесінші жыл.

Құжатты Қазақстан Республикасы Алматы қаласында орыс тілінен қазақ тіліне аудармашы Рыскулова Асия Азатбековна, ЖСН 810310400328, аударды.

Қолы А. Рыскулова Асия Азатбековна

Жиырма төртінші желтоқсан екі мың жиырма бесінші жыл.

Қазақстан Республикасы Әділет министірлігінің 10 ақпан 2022 жылы берген № 22002583 мемлекеттік лицензиясы негізінде етуші Алматы қаласының нотариусы мен, Тастемирова Молдир Омаровна, маған белгілі аудармашы Рыскулова Асия Азатбековнаның қолының түпнұсқалығын куәландырдым. Құжатқа қол қоюшының жеке басы анықталды, әрекет қабылеттілігі және оның өкілеттілігі тексерілді.

№ 4099 тізілімде тіркелді.

Нотариаттық қызмет көрсету үшін
2084 теңге төленді.

Нотариус

Молдир Омаровна

